

**Tilleggsbemerkninger fra Utenriksdepartementet til hemmelig
St. prp. nr. 6 for 1934.**

Om undlatelse av å sette ikraft visse tollforhøielser.

**Norges handelspolitiske forhold til Oslomaktene og de øvrige land hvis eksporthandel
vilde bli berørt av de såkalte betingede tollforhøielser.**

På foranledning av Stortingets Finans- og Tollkomité finner Utenriksdepartementet å burde fremkomme med en del ytterligere bemerkninger vedrørende ovennevnte spørsmål i tillegg til de uttalelser som det allerede har avgitt overfor Finans- og Tolldepartementet, og som finnes gjengitt i dets innstilling av 12 januar 1934 (hemmelig St. prp., nr. 6, 1934 Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser).

Oslomaktene.

Sverige.

Den svenske regjering har ikke i de senere år truffet nogen foranstaltninger som kan sies i særlig grad å ha virket forstyrrende på handelssamkvemet mellom Norge og Sverige. Det er hverken blitt foretatt tollforhøielser eller, med undtagelse av tollen på spillange, blitt utferdiget nye tollpålegg til skade for den norske eksporthandel. Det blev i 1932 innført en toll på tørret lange av kr. 75 pr. 100 kg. Denne toll rammet så vel spillange som almindelig tørrfisklange og virket rent prohibitiv hvad den sistnevnte vare angår. Den norske regjering gjorde innsigelser og de svenske myndigheter fant straks å burde ta hensyn til våre forestillinger. Tollen blev ophevet forsåvidt angår tørrfisk-

lange, idet det blev oplyst at denne vare var kommet med ved en feiltagelse. Den nye toll blev imidlertid oprettholdt for spillangens vedkommende. Det blev i den anledning fremholdt fra svensk side at tilvirkningen av spillange var en gammel svensk nasjonal industri, at det kun var i den senere tid at man i Norge var begynt å tilvirke spillange, spesielt med eksport til Sverige for øie, og at denne konkurranse holdt på fullstendig å ødelegge den svenske spillangeindustri.

I 1933 blev importen av fersk lange fra Norge til Sverige også rammet, idet innførselen av fersk lange for tilberedning av spillange blev underkastet et lisenssystem. Det var oprinnelig forbudt å innføre til Sverige til dette formål mere enn 30 % av det kvantum svensk lange som vedkommende importør hadde kjøpt til tilberedning av spillange. Enn videre var det utferdiget bestemmelser om regnskaps- og oppgaveplikt. Denne ordning vanskeliggjorde i ikke liten grad avsetningen av norsk fanget fersk lange i Sverige, som i den forutgående tid hadde utgjort ca. 800 tonn årlig. Det nye svenske lisenssystem rammet særlig hårdt bankefisket på More.

Under de forhandlinger som høsten 1933 blev ført i Oslo til ordning av for-

skjellige fiskerispørsmål med Sverige, gikk den svenske regjering med på å forhøie det kvantum lange som det for fremtiden vilde bli tillatt å importere til tilberedning av spillange fra 30 % til 40 % av de mengder svensk fanget lange, som vedkommende tilvirker av spillange måtte benytte i sin industri.

De ovenfor nevnte forhandlinger var foranlediget ved Englandsavtalens bestemmelser om kontingentering av den norske fiskeeksport til Storbritannia, og ved den bebudede kontingentering av reker i Frankrike og Belgia. Det gjaldt å finne en ordning som tilgodeså de berettigede interesser som Sverige hadde av at svenske fiskere kunde fortsette sin fangstvirksomhet langs den norske kyst, særlig på Sørlandet, og som på samme tid åpnet oss adgang til å holde svensk fanget fisk (særlig makrell) utenfor den kontingent som Norge disponerte for eksport av fisk til Storbritannia, og til å forhindre at svensk fangede reker blev sendt videre til Frankrike og Belgia som en del av de innførselskvoter som disse land måtte komme til å tilstå oss. Det lyktes efter nogen dagers forhandlinger å opnå enighet om en for begge parter helt ut tilfredsstillende ordning. Det blev bl. a. avtalt at ingen av de to regjeringer skulde vedta nye restriksjonsbestemmelser med hensyn til fisk eller krebsdyr, som måtte være egnet til å skade det annet lands fiskerierinteresser, uten på forhånd å ha gitt dette lands regjering underretning herom og eventuelt optatt forhandlinger med denne. Den svenske regjering forpliktet sig dessuten til ikke å utferdige merkningsbestemmelser for fisk og krebsdyr av annen art eller mere vidtgående enn de motsvarende norske bestemmelser.

Det blev fra svensk side under disse forhandlinger fremsatt krav, bl. a. om benyttelse av det norske sjøterritorium til omlastning av reker fra svenske fiskefartøier til svenske skib, som vilde bringe rekene direkte til vedkommende

utenlandske bestemmelseshavner uten å anløpe den norske kyst. De svenske forhandlere beklaget sig enn videre over at den midlertidige norske eksportlov for fersk stor- og vårsild blev bragt til anvendelse overfor sild av svensk fangst som blev ilandbragt i Norge. De svenske krav blev imidlertid avvist fra norsk side. Visse klagemål som likeledes blev fremsatt av de norske forhandlere, bl. a. over de svenske premier til sildfisket i islandske farvann, førte heller ikke til noget positivt resultat. De vanskeligheter som denne svenske produksjonspremie og som den ovenfor nevnte svenske toll på spillange kan ha medført for visse norske eksportnæringer, er imidlertid av underordnet betydning i sammenligning med de store interesser som de norske fiskerier i almindelighet har på det svenske marked. Det kan i denne forbindelse nevnes at der ifølge norsk statistikk i 1933 er blitt avsatt på dette marked for 1 600 000 kroner ferskfisk, 386 000 kroner fersksild, 3 707 000 kroner saltsild, 178 000 kroner saltet fisk, 853 000 kroner tørrfisk, 252 000 kroner reker og 114 000 kroner hummer av norsk fangst, tilsammen fiskevarer for kr. 7 233 949, mens vi samtidig fra Sverige ikke har innført for mer enn for omkring kr. 290 000.¹⁾

Som anført i hemmelig St. prp. nr. 6, 1934, har spørsmålet om forhøielse av enkelte norske tollsatser, som rammer svenske eksportartikler, bl. a. tøisko med gummisåler og fajansevarer, allerede tidligere vært gjenstand for forhandlinger mellom den norske og den svenske regjering. Da en rekke forhøielser av norske tollsatser som berørte svenske interesser var foreslått iverksatt fra 1 juli 1932, sendte det svenske utenriksdepartement i mars samme år en spesiell forhandler til Oslo for å ta disse spørsmål op til behandling med de norske myndigheter. Under henvisning til

¹⁾ Tallene omfatter ikke ferskfisk (vesentlig makrell) opfisket utenfor Norges kyst av svenske fiskere og ilandbragt i Norge.

at den svenske regjering i november 1931 hadde undlatt å foreslå visse forhøielser i den svenske tolltariff, som vilde ha skadet norske eksportinteresser, forela han de norske myndigheter en liste over de svenske ønskemål. En avskrift herav vedlegges som bilag (bilag 1). Disse ønskemål gikk ut på bibehold av de nugjeldende tollsatser for møbler, saget last, kassebord, sildetønne-stav, de wallboard-sorter som fremstilles i Sverige (masonit, tritex, halmit samt jonit og jonitex), fortsatt tollfrihet for rensdyrkjøtt, tollnedsettelse for økser, forandring i tollklassifiseringen av kronolje samt bibehold av den gjeldende toll for radioapparater. Den svenske regjering henstilte enn videre at 20 %-tillegget skulde opheves forsåvidt angår glassvarer, redskaper, møbler, gummi-skotøi, ulltøi, fajanse, kokos-, arachid-, palmefrø- og sojaolje, kokeapparater samt glødelamper og deler herav.

Forhandlinger blev ført med den ovenfor nevnte spesielle svenske representant og den her akkrediterte svenske sendemann, først av den daværende utenriksminister og siden, under en reise til Genève som han på denne tid måtte foreta, av den daværende chef for Finansdepartementet i egenskap av fungerende utenriksminister. Resultatet av disse forhandlinger blev bekreftet i en fortrolig skrivelse fra Utenriksdepartementet som under 20 mai 1932 blev levert den herværende svenske legasjon, sålydende:

«For å imøtekomme den svenske Regjerings ønsker om å opnå visse lempninger i det av den norske Regjering fremsatte forslag om tollavgifter, er Regjeringen efter fornyet overveielse inngått til Stortinget med forslag om følgende ytterligere innrømmelser:

- a) sløifning av den foreslåtte tariffendring vedrørende kokeapparater og varmeapparater, innrettet til bruk av flytende brensel eller tørrsprit og lignende kunstig brensel (fotogenkøk etc.)
- b) nedsettelse av grunntollen på økser fra kr. 0,35 til kr. 0,30 pr. kg., hvorved

- det fra 13 januar iår tilkomne 20 % tolltillegg på det allernærmeste bortelimineres, og
- c) nedsettelse av den foreslåtte grunntoll på isolasjons- og panelingsplater av papp (Wallboard) fra kr. 0,05 til kr. 0,04 pr. kg.

I forbindelse med det foran anførte bemerkes, at tross den krisetilstand som de norske skogbygder og Norges trelasteksport befinner sig i, har Regjeringen bl. a. av hensyn til Sverige oprettholdt fri innførsel av tørr og våt tremasse og cellulose, av hvilke varer der innføres betydelige kvanta fra nevnte land.

Dessuten har Regjeringen undlatt å fremkomme med forslag om tollpålegg på trelast. Såfremt den tilsvarende svenske beskyttelsessats, kr. 0,05 pr. kg., blev gjennomført også i Norge, vilde det virke som helt importforbud, idet forholdene her tilsier at den også måtte gjelde for skåren last.

Videre har den norske Regjering, tross inntrengende forestillinger fra norske fabrikanter, ikke foreslått tollforhøielse på møbler og kryssfinér, likesom de norske krav om tollbeskyttelse for reinkjøtt, kassebord og sildetønne-stav heller ikke er foreslått imøtekommet.

For så vidt angår henvendelsen om, at der ikke må bli foreslått tollforhøielse på natursmør, bemerkes, at innførselen fra Sverige herav i 1931 ikke beløp sig til mer enn 23 645 kg. mot 338 550 kg. i 1930. Dette skyldes den sterke økning av den norske smørproduksjon, som nu adskillig overstiger det innenlandske behov. Således er der i de 4 første måneder av året 1932 eksportert 754 380 kg. norsk meierismør, hvortil kommer 323 990 kg. som er innblandet i margarin i kraft av den nye bestemmelse om at overskuddsproduksjon skal skaffes avsetning på denne måte. Der er således helt ophørt å være nogen mulighet for innførsel av smør fra Sverige, selv med den nuværende toll, og en forhøielse av denne har kun betydning for det innenlandske prisnivå for denne vare.»

I skrivelse av 16 november 1933, hvorav en avskrift vedlegges som bilag (bilag 2), har den herværende svenske sendemann fremholdt at den daværende chef for Finansdepartementet under en samtale som fant sted den 21 april 1932,

muntlig gav ham tilsagn om at visse norske tollsatser, spesielt tollsatsen for gummiskotøi, ikke skulde bli forhøiet. Den svenske sendemann tilføier, at han likeledes senere, i januar 1933, er kommet tilbake til spørsmålet under konferanser med den daværende utenriksminister. Avskrift av en promemoria om den norske toll på gummisko, som den svenske legasjon under 19 mars har tilstillet Utenriksdepartementet, vedlegges som bilag (bilag 3).

I sin ovennevnte skrivelse av 19 november 1933 omtaler den svenske sendemann likeledes de underhandlinger som i 1932 fant sted for så vidt angår tollene på fajanse. Han henviser til en promemoria som den svenske legasjon den 19 mars 1932 tilstillet Utenriksdepartementet. En avskrift av denne vedlegges likeledes som bilag (bilag 4). I et telegram av 27 april 1932 bad den daværende utenriksminister utenriksråd Esmarch meddele statsministeren, at det tilsagn om at man ved utarbeidelsen av den nye norske tolltariff vilde stille sig imøtekommende overfor de svenske ønsker, som den norske Regjering hadde gitt til takk for at den svenske Regjering på sin side ved tolltariffbehandlingen i november 1931, hadde undgått å skade norske interesser, måtte opfattes som et Gentlemen's agreement. Samtidig gjorde utenriksministeren oppmerksom på at vi, etter uttalelser som den svenske utenriksminister under sitt opphold i Genève hadde latt falle overfor ham, måtte være forberedt på repressalier fra svensk side, hvis vi ikke overholdt dette vårt løfte.

Handelsbalansen mellom de to land er i Sveriges favør, og den norsk-svenske samhandel har i årene 1929—1932 avtatt gradvis, så vel hvad angår eksporten av norske varer til Sverige som importen av svenske varer her til landet. Statistikken for 1933 viser imidlertid en ikke ubetydelig fremgang i Norges eksport til Sverige, idet denne er gått op fra kr. 31 647 000 i 1932 til

kr. 36 750 000 i 1933. Importen av svenske varer til Norge har derimot i forrige år avtatt ytterligere fra kr. 58 332 000 i 1932 til kr. 56 196 000 i 1933. Som følge derav er det importoverskudd i Sveriges favør, som i 1931 utgjorde kr. 58 495 000 og i 1932 kr. 26 685 000 blitt redusert i forrige år til kr. 19 446 000.

Den viktigste av våre eksportartikler til Sverige, fisk og sild (så vel fersk som saltet eller anderledes behandlet) er, bortsett fra den ovenfor omtalte spillange, tollfri. Kalksalpeter, hvorav der i 1932 blev eksportert for 4 163 100 kroner; herdet spise fett, hvis avsetning på det svenske marked i samme år beløp sig til 2 936 900 kroner og en rekke andre av våre viktigste eksportartikler nyder likeledes tollfrihet i Sverige.

Danmark.

Danmark har i sin valutaregulering et meget smidig og effektivt handelspolitisk våben, som i stor utstrekning er blitt benyttet til å påvirke handelsomsætningen med fremmede land, bl. a. med Norge. Høsten 1932 blev det fra norsk side gjort energiske forestillinger overfor den danske regjering som følge av en rekke klager fra norske eksportører over anvendelse av den danske valutaregulering overfor importen fra Norge. Disse klager viste gunstig resultat og i løpet av 1933 fremkom ytterst få klager fra norske eksportører over valuta-knapphet i Danmark til innkjøp av norske varer. Man har et bestemt inntrykk av at den danske regjering har ønsket å vise sig så imøtekommende mot Norge som mulig i valuta-spørsmål. Det er også fra dansk side gjentagne ganger blitt fremholdt at bortsett fra England er Norge det mest begunstigede land hvad praktisering av valutaordningen angår. Den forholdsvis rundhåndede tildeling av valuta til import av norske varer til Danmark har hatt en gunstig virkning på vår handel med dette land. Etter den offisielle

danske statistikk er importen fra Norge i 1933 steget med 4,3 millioner kroner i sammenligning med 1932, nemlig fra kr. 24 191 000 til 28 543 000 kroner. Samtidig er Danmarks utførsel til Norge gått ned fra kr. 32 180 000 i 1932 til 30 361 000 kroner i 1933. Etter norsk statistikk er vareimporten fra Danmark til Norge, som allerede i 1932 hadde vist en sterkt nedadgående tendens, også blitt ytterligere redusert i forrige år. Norges eksport til Danmark, som hadde vært i sterk fremgang i 1932, har derimot etter norsk statistikk avtatt noget i 1933. Importoverskuddet i Danmarks favør er allikevel også etter de norske tall noget mindre enn i 1932 (kr. 8 800 000 mot kr. 8 952 000 i forrige år). I 1930 var importoverskuddet kr. 37 289 000 og i 1931 kr. 50 944 000.

Man kan imidlertid ikke håpe at de danske myndigheter vil fortsette med å vise oss samme imøtekommenhet, hvis der i Norge blir truffet foranstaltninger til skade for importen av danske varer. Det er derimot all grunn til å frykte for at de straks vil svare på sådanne foranstaltninger med å anvende valutareguleringen som en bremse overfor importen av norske varer til Danmark. En fordel ved anvendelsen av den danske valutaregulering i handelspolitisk øiemed er nettop at den virker i det skjulte, uten at det behøves offisielt å treffes motforanstaltninger overfor vedkommende land.

Hvad angår den meget omtalte danske toll på hummer, kreps og reker, er det å bemerke at denne toll på 1 krone pr. kg. eksisterer helt siden 24 april 1923. De danske myndigheter har besvart de tallrike forestillinger mot denne avgift som er blitt gjort fra norsk side, med å fremheve at den til en viss grad måtte ansees som en fiskal toll, idet de omhandlede varer, spesielt hummer, etter dansk opfatning nærmest var å betrakte som luksusartikler.

Hovedmassen av våre eksportartikler til Danmark består i råvarer og halv-

fabrikata, som før det meste er tollfri. Dette gjelder hvaltran, hvorav der i 1932 blev eksportert til dette land 174 440 000 hl. (til en verdi av 4 344 200 kroner), samt syntetiske gjødningsstoffer, hvis eksport til Danmark i 1932 opgikk til 81 296,2 tonn (til en verdi av kr. 8 974 300). Den danske eksport til Norge rammes derimot i ikke liten utstrekning av den norske tolltariffs satser, idet de kvantitativt sett viktigste danske eksportartikler, således som sojaoelje, huder og skinn, manufakturvarer av spinnestoffer, er belagt med toll ved innførsel til Norge.

Finland.

Verdien av Norges eksport til Finland er næsten dobbelt så stor som verdien av importen fra Finland her til landet. Den har i de siste 3 år vært sterkt tiltagende, mens innførselen av finske varer har gått tilbake. Den norske statistikk for 1933 utviser følgende tall: import fra Finland kr. 3 651 000, eksport til Finland kr. 8 158 000. Importoverskuddet i Norges favør var med andre ord kr. 4 507 000 mot kr. 1 272 000 i 1932. I 1931 var det kr. 2 091 000.

Den finske regjering har allerede gjentagne ganger under henvisning til den for Norge så fordelaktige handelsbalanse, besvært sig over at de norske myndigheter behandlet den finske eksporthandel på en etter dens mening lite gunstig måte. Spesielt har den finske regjering beklaget sig over den norske importregulering for kryssfinér. Den har dog hittil på ingen måte søkt å sette en stopper for den tiltagende import av norske varer til Finland ved statsforanstaltninger rettet mot den. Tvert imot har den uten vanskelighet i påkommende tilfelle innrømmet oss de fordeler som vi mente at vi var berettiget til å få. Således har Norge i kraft av mestbegunstigelsesklausulen nytt godt av den innrømmelse som den finske re-

gjeriug i sin i 1932 avsluttede handelsoverenskomst med Storbritannia har tilstått dette land i form av en redusert tollsats (f. mark 0,50 pr. kg. i 1933 og 1 mark pr. kg. i de følgende år, i stedet for den gamle tollsats på 2 mark pr. kg.) for et bestemt kvantum saltsild. Saltsildkontingenten er for Norge fastsatt til 105,6 tonn i tidsrummet 1 januar 1933—30 november 1934.

Ifjor anmodet Finland om å bli optatt blandt Oslokonvensjonens makter, hvilket også blev gjort. Den finske regjering tillå øiensynlig spørsmålet adskillig vekt, og den iver den la for dagen i den anledning, synes å tyde på at det er dens hensikt på det handelspolitiske område å arbeide videre i Oslokonvensjonens ånd.

De viktigste norske eksportartikler til Finland er svovel og andre mineraler i rå og halvforarbeidet stand (tilsammen kr. 2 042 200 i 1932), kalksalpeter (kr. 508 300 i 1932). Disse varer nyder tollfrihet i Finland. Herdet fett, hvorav der i 1932 blev importert for kr. 451 000 fra Norge, er belagt med en toll av 0,60 f. mark pr. kg.

Nederland.

Nederland har alltid ført en frihandelsvennlig handelspolitikk, og den hollandske tolltariff er uten tvil en av de mest liberale i verden. Den nederlandske regjering har dog i løpet av 1933 søkt å sette en stopper for den tiltagende import av visse utenlandske produkter, som i store masser blev kastet ut på det hollandske marked og ofte søktes avsatt der til urimelig lave priser. En rekke av disse varer er allerede blitt kontingenter. De nugjeldende kontingenteringsbestemmelser rammer imidlertid kun et fåtall av norske eksportartikler. Den viktigste av disse er saltvannsfisk (med undtagelse av sild), hvorav der i 1932 blev eksportert 1 566 tonn til en samlet verdi av kr. 964 800, kontingenten er her blitt satt til 100 pct.

av den normale import. Det samme gjelder oljekaker (hvorav der i 1932 blev importert fra Norge 500 tonn til en verdi av kr. 61 700), hvor også kontingenten er fastsatt til 100 pct. av den normale import. Nogen klager over kontingenteringen av saltvannsfisk og oljekaker er ikke innkommet til Utenriksdepartementet. Derimot har det vært klaget over den nederlandske kontingentering av gummikabler og flatbrød. Eksporten av disse varer til Nederland er imidlertid av forholdsvis underordnet betydning.

Høsten 1933 tok den nederlandske regjering under overveielse spørsmålet om å søke å innskrenke importen av kraftpapir og kartong til Nederland. Den ønsket imidlertid såvidt mulig å undgå en tvangsordning og foreslo derfor at de private interesserte skulde prøve å komme til enighet sig imellem om en privat kontingentering. Forhandlinger herom blev ført i Haag mellem representanter for de norske, svenske og finske papirfabrikanter sammen med de nederlandske produsenter. Man kom til enighet om visse importkvota som må sies under omstendighetene å være meget tilfredsstillende for de norske interesser: Importkontingentene blev fastsatt til 100 pct. av Norges eksport av kraftpapir og papp til Nederland i 1933 (det for oss gunstigste år) og basert på norsk statistikk. Det er dessuten overlatt til de norske interesserte selv å føre kontroll med overenskomstens overholdelse. Bortsett fra at De norske Papirfabrikanter Forening har fordelt kontingenten mellem de interesserte eksportfirmaer er ordningen ennu ikke gjennomført i praksis. Det er ikke usannsynlig at dens ikrafttreden vil bli ytterligere utsatt, og det er endog en mulighet for at den aldri vil bli iverksatt.

I det store og hele tatt må det sies at den nederlandske regjering har behandlet norske interesser med velvilje. Denne imøtekommende holdning, som de nederlandske myndigheter har inntatt

overfor vårt land, er fornylig igjen kommet til uttrykk i visse uttalelser som en høiere embedsmann i det nederlandske utenriksministerium er fremkommet med overfor Norges chargé d'affaires i Haag, og som i korthet gikk ut på at vi kunde regne med at både Oslokonvensjonens ånd, om ikke nettop dens bokstav, og Nederlands aktive handelsbalanse med Norge vilde sikre oss en særlig velvillig behandling. Det blev i den anledning av den norske chargé d'affaires innlevert en opgave over våre viktigste eksportartikler til Nederland, og det blev fra hollandsk side stillet i utsikt at Norge vilde nyte en privilegert behandling forsåvidt disse varer angår.

Også handelsbalansen mellom Norge og Nederland, som hittil har vært i sistnevnte lands favør, har i de siste 5 år utvist et stadig avtagende importoverskudd av hollandske varer til Norge.

Ifølge norsk statistikk er der i forrige år blitt innført for kr. 28 775 000 nederlandske varer her til landet, mens verdien av Norges eksport til Nederland i samme år beløp sig til kr. 25 080 000. I sammenligning med de tilsvarende tall for 1932 betyr dette en betydelig fremgang for Norge. Importoverskuddet av nederlandske varer, som i 1932 opgikk til kr. 9 643 000 er ifjor blitt redusert til kr. 3 695 000.

(Det bemerkes at tallene for handelsbalansen med Nederland for de 3 første kvartaler av 1933, som følge av en misforståelse er blitt feilaktig angitt i St. prp., nr. 6, 1934, side 7. Det skal leses kr. 23 450 000 for importen fra Nederland og kr. 15 063 000 for Norges eksport til dette land. Innførselsoverskuddet i Nederlands favør blir da kr. 8 387 000.)

Våre viktigste eksportvarer til Nederland er cellulose og tremasse. Det blev i 1932 eksportert for kr. 2 412 100 cellulose og for kr. 212 700 tremasse. Begge disse artikler innføres tollfritt til Nederland. Den næst viktigste norske eksportartikkel på det hollandske marked er hvaltran (eksporten av hval-

tran i 1932 beløp sig til kr. 2 368 100), som er belagt med en importavgift av 10 pct. ad valorem. De viktigste nederlandske eksportartikler som finner avsetning i Norge (frø og forstoffer, frukter og grønnsaker, kolonialvarer, fett, olje og gummistoffer samt glødelamper) rammes delvis av temmelig høie tollavgifter ved innførsel her til landet.

Belgia.

Heller ikke den belgiske regjering har lagt for dagen nogen mangel på velvilje ved behandlingen av norske eksportvarer. Vel har den belgiske regjering i den senere tid, i likhet med den nederlandske, funnet å burde underkaste visse utenlandske produkter en kontingenteringsordning. Således er ferskfisk kontingenterert. Men det er blitt tilstått Norge forholdsvis rummelige kontingenter. Den tillatte importkvote for inneværende kvartal utgjør 499,2 tonn. Importkvoten har fra tid til annen vært meldt uttømt, men nogen klage over forholdet fra de norske eksportørers side har Utenriksdepartementet ikke mottatt, iallfall ikke i den senere tid. Det har fra belgisk side underhånden vært slått på at Norge mot kompensasjon i form av importlettelse for belgiske varer, kunde opnå en økning av denne kontingent. Noget initiativ i den retning har man imidlertid hittil ikke funnet å burde ta fra norsk side. Det er å bemerke at ovennevnte kontingentering av ferskfisk ikke omfatter fersksild, som fremdeles importeres fritt til Belgia.

Fra 1. januar 1934 er innførsel, transitt og utførsel av reker betinget av spesiell tillatelse fra transportministeriet i Bruxelles. Det er underhånden blitt meddelt at denne forholdsregel er foranlediget ved den franske kontingentering av reker og kun har til hensikt å forhindre at det belgiske marked blir oversvømmet med de utenlandske reker, som ikke lenger kan eksporteres til Frankrike.

Den tilsikter m. a. o. kun å begrense rekeimporten og ikke å innskrenke den.

Den belgiske regjering har enn videre i begynnelsen av inneværende år på inntrengende henstillinger fra de belgiske papirfabrikanter side funnet å burde ta under overveielse spørsmålet om forhøielse av tollene på visse papir- og pappsorter (dog ikke avis-papir). Det har i januar måned vært ført forhandlinger herom i Bruxelles mellom det belgiske utenriksministerium og norske delegerte. Det er under disse forhandlinger fra norsk side gitt tilkjenne at den norske regjering eventuelt vil se sig nødsaget til å fremkomme med alvorlige innsigelser mot de foreslåtte tollforhøielser. Det blev samtidig fremholdt at den belgiske regjering ikke vilde kunne undlate å ta tilbørlig hensyn til de norske forestillinger uten å handle i strid med Oslokonvensjonens ånd, og at en sådan fremgangsmåte fra Belgias side, i betraktning av at de påtenkte tollforhøielser berørte et av Norges og to av de øvrige Oslo-makter, nemlig Sveriges og Finnlands viktigste eksportprodukter, i betraktelig grad vilde svekke de bånd som knyttet Oslo-maktene sammen.

Såvel Sverige som Finland fant å burde komme med tilsvarende uttalelser. Den holdning som de 3 interesserte Oslomakter således har inntatt til de foreslåtte belgiske tollforhøielser for papir og papp, har ikke vært uten virkning. Tilslutt blev det fra belgisk side gitt tilsagn om at man i Belgia foreløbig vil nøie sig med en kontingentering av papir og papp. De to delegasjoner blev samtidig enig om en eventuell kontingent, som vil bli såpass rummelig, at den norske eksport av papir og papp til Belgia vil kunne fortsette i samme målestokk som i 1933 (det for oss gunstigste av de sist forløpne år), og endog utvides noget, idet de norske papir- og pappsorter som ikke fremstilles i Belgia, vil bli holdt utenfor kontingenten og komme i tillegg til den tidligere samlede eksport. Den belgiske regjering gikk enn videre

med på, i tilfelle av at den, under påtrykk av de belgiske papirprodusenter, skulde se sig nødsaget til påny å ta under overveielse spørsmålet om en forhøielse av tollsatsene, at et sådant skritt i hvert fall ikke vilde bli tatt før Norge og de øvrige interesserte Oslomakter var blitt varskodd i henhold til Oslokonvensjonens art 1, og hadde fått anledning til eventuelt under nye forhandlinger igjen å drøfte saken sammen med vedkommende belgiske myndigheter.

Til tross for at der på innflytelsesrikt hold i Belgia arbeides imot en videre gjennomførelse av kontingenteringssystemet, er det ikke usannsynlig at den belgiske regjering vil bli tvunget til å benytte dette system for å innskrenke importen av en rekke utenlandske produkter, hvis avsetning til praktisk talt dumping priser på det belgiske marked påstås å ha tiltatt i den senere tid. Det er imidlertid underhånden blitt fremholdt overfor oss, at en sådan videre anvendelse av kontingenteringssystemet i hvert fall ikke må ansees som rettet mot Norge, og at norske varer i tilfelle vil nyte den mest mulige velvillige behandling fra belgisk side. Det er endog blitt antydnet at dersom den belgiske regjering skulde finne det nødvendig overfor enkelte land å forlange kompensasjoner for innrømmelse av såkalte normale kontingenter, vilde man for Norges vedkommende nøie sig med en almindelig erklæring om at den norske regjering på sin side ikke hadde til hensikt å foreta noget inngrep, det være sig i form av tollforhøielse eller kontingentering, i importen av belgiske varer til Norge.

Handelsbalansen mellom Norge og Belgia har i de siste år vist et lite overskudd i sistnevnte lands favør. Efter norsk statistikk er det i 1933 blitt importert for kr. 21 211 000 belgiske varer her til landet, mens verdien av Norges eksport til Belgia i samme år utgjorde kr. 19 107 000.

Den norske eksport til Belgia består hovedsakelig i råprodukter og halvfabrikata. Det er i 1932 blitt eksportert for kr. 3 391 000 sink, for kr. 2 206 400 ferro-mangan, for kr. 1 813 400 syntetiske gjødningsstoffer, for kr. 2 212 200 tremasse og cellulose og for kr. 1 765 600 avisepapir. Alle disse varer er tollfrie. Den belgiske eksport til Norge består for en stor del i materialer i rå og halvforarbeidet eller ferdig stand, som for det meste er tollfrie, men det importeres imidlertid ikke så lite her i landet av belgiske industriprodukter som er belagt med toll.

Den her givne oversikt over vårt handelspolitiske forhold til Oslomaktene viser at stillingen i det store og hele må betegnes som tilfredsstillende, og at utviklingen i de senere år i stigende grad er gått til vår fordel.

Andre land.

Tyskland.

Det handelspolitiske forhold mellom Norge og Tyskland har utviklet sig forbausende gunstig, når man tar i betraktning de restriksjoner som den tyske regjering har foretatt i landets samhandel med andre makter.

Den norske eksport til Tyskland har i løpet av 1933 vært rammet av følgende tollforhøielser:

Tollen på flekkesild, saltsildfilet, klippfisk og stokkfisk forhøiedes fra 1 februar 1933 fra 3 til 9 Rm. pr. 100 kg. Fra 15 februar 1933 forhøiedes pakkpapirtollen fra Rm. 5,50 til Rm. 12,50 pr. 100 kg. Samtidig blev herdet fett som tidligere var tollfritt, belagt med en toll av 1 Rm. pr. 100 kg. De to sistnevnte tollforhøielser skjedde som følge av bortfallet av den tysk-svenske handelstraktat, som bandt de herhenhørende tollsatser. Hummertollen blev også forhøiet fra Rm. 2 pr. kg. til Rm. 8.

Tollen på siliciumkarbid, allerede pålagt i 1932, forhøiedes ytterligere i 1933. Fra 5 mars 1933 blev fersk saltvannsfisk pålagt en toll av Rm. 10 pr. 100 kg., frosen fisk Rm. 15 og brisling Rm. 5. Fersk sild er fremdeles tollfrie. Ved bortfallet av den tysk-finske handelstraktat blev tollene på cellulose fra 1 januar i år forhøiet fra 1,75 til Rm. 3.

Det må innrømmes at disse tollforhøielser har virket hårdt på vår eksport av visse av de ovenfor nevnte varer til Tyskland, særlig hvad angår fiskeriproduktene. Det er imidlertid å bemerke at vår reduserte eksport av saltsild kompenseres av en betraktelig forøkelse i vår eksport av fersksild, og at eksporten av herdet fett til Tyskland til tross for tollene har tiltatt i forrige år.

Den tyske regjering har også søkt å regulere importen til Tyskland ved foranstaltninger av kontingenteringsmessig art. Disse har særlig interesse for våre landbruksprodukter og eksporten fra vår hvalfangst.

Vår eksport til Tyskland av smør, ost og egg var i tidligere år ubetydelig, men var nettop på god vei til å få større omfang, da i slutten av 1932 og i første halvdel av 1933 Tyskland gikk over til å kontingentere sin innførsel av disse produkter. Beregningen av kontingentene foretokes på basis av visse bestemte tidligere års innførsel. Det er klart at Norge således måtte komme til å få forholdsvis ubetydelige kontingenter. Vår smørkontingent blev fastsatt til 11,3 tonn for 1933 i henhold til en beregningsmåte fastslått i en tysk-finsk tilleggsavtale av 22 oktober 1932. Vår smøreksport stod da nettop foran en lovende ekspansjon. Kvaliteten av det norske smør synes å tiltale det litt mere kresne tyske publikum. Prisene på det tyske marked er også langt bedre enn på det engelske.

Vår osteeksport til Tyskland var regulert i henhold til avtaler mellom Tyskland og Holland og Finland som begge tråtte i kraft fra 10 mai 1933. Fra

denne dato og året ut hadde Norge rett til en innførsel av 364 tonn «Hartkäse» til tollsats Rm. 20 pr. dz. (dobbelzentner) og 138 tonn til Rm. 50. Da vår osteeksport i 1932 hadde nådd ca. 1 100 tonn og var stadig stigende, rammet denne nedskjæring hårdt. Den billigere norske gaudaost hadde vunnet økende utbredelse blandt befolkningen i Vest-Tysklands industristrøk.

Hvad endelig vår eggeksport til Tyskland angår, så er også denne regulert ved den tysk-nederlandske avtale. Etter den der fastsatte beregningsmåte (60 pct. av innførselen fra 1 mai til 31 desember 1932) fikk Norge fra 1 mai og året ut 1 662 dz. Det gjelder også for våre egg som for smør og ost at vår eksport stod foran en lovende ekspansjon, idet tyskerne synes å sette pris på den omhyggelige behandling våre egg underkastes.

Fra 1 januar 1934 er der i Tyskland innført et statsmonopol for handelen med smør, ost og egg. Varene vil fremdeles bli kontingentert etter bestemte prinsipper, men ved den formelle ordning med monopol vilde man få kontingenten vekk fra mestbegunstigelsen. Dette har vi allerede sett for oss gunstige beviser på, idet legasjonen i Berlin fra Auswärtiges Amt har fått underretning om at Norge, hvis ostekontingent for 1934 etter den fastsatte reduksjon fra 70 til 50 pct. av importen for 1931 og 1932 skulde utgjøre 455,3 dz., istedetfor får rett til å innføre 6 374 dz. ost.

Eggimporten til Tyskland skulde reduseres fra 60 til 40 pct. av importen for 1932. Men den Norge tillatte kontingent for 1934 — 2 575 dz. — kan ikke, etter hvad vedkommende eksportforening opplyser, sees å inneholde nogen reduksjon fra kontingenten i 1933.

For smør er vår importkvote redusert i samme forhold som de andre lands, nemlig efter tallet 55 : 45, således fra 11,3 tonn til 9,2 tonn. Vedkommende tyske myndigheter har imidlertid underhånden stillet i utsikt fremtidige kjøp

i Norge av smørmengder som vil opgå til flere ganger den tilstøtte importkontingent, idet det formentlig i årets løp vil melde sig behov for sådan import av norsk smør.

Det kan merkes at de norske eksportører, stort sett, ikke er misfornøyd med de tildelte kvoter, snarere tilfredse. Men legasjonen i Berlin har dog allerede inntrengende bedt Auswärtiges Amt om å ta op til revisjon kvotetildelingen og tildele Norge større kvoter, navnlig da for smør.

Under kontingentering kan også merkes at Norge i kraft av sin mestbegunstigelse nyter godt av den tollfrihet som Tyskland har tilsagt Belgia-Luxemburg for innførsel av 10 000 tonn gatesten årlig.

Den meget omskrevne tyske fettplan berører som bekjent i høieste grad våre hvalfangstinteresser. Hovedforordningen av 23 mars 1933 med tilleggsforordninger etablerer

- 1) først monopol for omsetningen av visse oljer og fettstoffer, deriblandt hvalolje, herdede oljer, tran og kunstspisefett. Kun 50 til 60 % av omsetningen i 1932 tillates. Enhver som vil bringe sådanne oljer, innen- eller utenlandske, i den frie omsetning, må først tilby dem til centralen.
- 2) Dernæst er der etablert offentlig kontroll med margarinproduksjonen som begrenses til 60 % av produksjonen i tiden 1 oktober til 31 desember 1932. Fra høsten 1933 blev prosent-satsen forhøiet med 20% til 80% av produksjonen i de tre siste måneder 1932.
- 3) Endelig er der ordnet med utstedelse av fettkort til mindre bemidlede. Pengene hertil skaffes ved en utligningsavgift for margarin og andre fettstoffer som er bestemt til innenlandsk forbruk. En rekke avgifter etc. er innført i forbindelse med fettplanen.

Fettplanens formål er å støtte landbruket ved å stimulere bruken av innen-

landske fettstoffer på bekostning av de importerte utenlandske. Da hvaloljer, herdet fett og andre oljer er våre viktigste eksportvarer til Tyskland, er det forståelig at den tyske fettplan — dens tilblivelse og senere utvikling — har vært fulgt med den mest våkne oppmerksomhet av de interesserte norske kretser og av vårt utenriksstyre. Representanter for hvalfangere, eksportører og regjering har i Berlin hatt samtaler med den tyske regjeringens representanter. Disse samtaler begynte allerede da de første forordninger om fettplanen såvidt var kommet. Fra norsk side samlet interessen sig om forsøket på å erholde en importkvote spesielt for hvalolje basert på tidligere års import, samt en viss sikkerhet for at kvoten skulde bli gjeldende fremover. Dette ønsket man å få klarhet over før bestemmelse tokes om hvalflåtens utrustning for sesongen 1933—34.

Det har imidlertid vist sig at man på tysk side først vilde vinne erfaring for fettplanens virkning før man ønsket å binde sig for fremtiden. Dernæst er å merke at ved planens tilblivelse våren 1933 var allerede kontrakten for fangsten 1932—33 av vår hvalolje avsluttet. Nærværende sesongs (1933—34) fangst er som bekjent ennå ikke solgt. Hvorledes dette salg vil arte sig, er for en ikke liten del avhengig av den tyske fettplans virkninger, og i den utstrekning det kan bli tale om direkte salg til Tyskland også i ikke liten grad av den velvilje som vi kan vente oss fra de tyske myndigheters side.

I 1932 hadde den knappe tildeling av valuta til innkjøp av norske varer vært meget følelig. I januar 1933 blev det imidlertid avsluttet en såkalt bankavregningsavtale som synes å ha ryddet disse vanskeligheter av veien. Det er iallfall etter avsluttelsen av denne avtale ikke fremkommet klage over mangel på valuta. Det er ikke uten interesse å bemerke i denne forbindelse at en av bestemmelsene i avtalen åpner

hver av de to regjeringer adgang til å forlange denne revidert, i tilfelle av at handelsbalansen mellom de to land i vesentlig grad kommer til å forandre sig i vedkommende lands disfavør. Dette forhold er nu inntrådt for Tysklands vedkommende, idet man i den senere tid har kunnet konstatere en vesentlig bedring i Norges eksport til Tyskland, som ikke har noget motstykke i en forøket import av tyske varer her til landet. Til tross herfor har den tyske regjering ennå ikke benyttet sig av sin adgang til å forlange avtalen revidert.

En annen sak som det i lengere tid har vært forhandlet om mellom de to regjeringer, er fornylig blitt avgjort på en for Norge tilfredsstillende måte. Den tyske regjering har gått med på å gi tyske turister som reiser til Norge i inneværende vintersesong, tillatelse til å medbringe Rm. 500 pr. måned i tillegg til de Rm. 200 som de ellers får lov å føre med sig.

I det store og hele tatt har vår handelsforbindelse med Tyskland, tross tyske tollforhøielser og kontingenter, i 1933 som ovenfor bemerket, utviklet sig meget tilfredsstillende. Efter norsk statistikk har verdien av eksporten av norske varer til Tyskland i forrige år beløpet sig til kr. 66 653 000 mot kr. 68 774 000 i 1932. Importen av tyske varer her til landet, som i 1932 utgjorde kr. 147 288 000, har i løpet av forrige år gått ned til kr. 138 528 000.

Det har i lengere tid vært tale om optagelse av traktatforhandlinger med Tyskland. Disse forhandlinger vil eventuelt komme til å dreie sig om tariffspørsmål og tollbindinger. Da vår handelsbalanse ikke har forverret sig, men endog bedret sig i betraktelig grad, skulde Norge ikke ha særlig opfordring til å søke tatt opp disse spørsmål. Regjeringen har derfor funnet det klokest å forholde sig avventende, idet man har overlatt til tyskerne eventuelt å ta initiativ til sådanne forhandlinger. Av samme grunner synes det maktpålig-

gende å søke å undgå enhver rivning som muligens vil fremkalle forestillinger og fremsettelse av visse krav fra tysk side.

Til nærmere belysning av disse spørsmål skal man tillate sig å hitsette i norsk oversettelse en note, som den herværende tyske chargé d'affaires under 14 ds. har innlevert i Utenriksdepartementet:

«Den tyske legasjon har bragt i erfaring at der for tiden er under overveielse å forhøie de norske innførselstollsatsen på fajanse, ikke annetsteds nevnt, tariffnr. 324, hvit eller ensfarvet kr. 0,15 til kr. 0,30 + tillegg kr. 0,55, tariffnr. 325, annet, herunder ekte eller efterlignet forgylt eller forsølvet, kr. 0,20 til kr. 0,30 + tillegg kr. 0,55.

Den tyske legasjon vil ikke undlate å henvise til at den tyske keramikkeksport-industri, for hvilken Norge i mange år har vært et viktig avsetningsmarked, ved de angivelig planlagte tollforhøielser vilde bli overordentlig hårdt truffet.

De tyske eksportinteresser vilde også bli følelig berørt ved en annen tollforhøielse som angivelig er foreslått av de norske fabrikker for gummiskotøi. Efter hvad legasjonen har hørt av den tyske kautsjukindustriens forbund er der foreslått en forhøielse av den gjeldende toll fra kr. 0,80 til kr. 1,20, d. v. s. altså ca. 50% på tariffnummeret: varer av gummielastikum og guttaperka: «c) fot-tøi, ikke annetsteds nevnt, av gummielastikum i eller uten forbindelse med andre materialer, derunder også tøisko med såler av gummielastikum.»

Til disse satser kommer så også forskjellige tillegg. Også for disse tyske produkter har Norge i mange år vært et viktig avsetningsmarked.

Den norske utførsel til Tyskland har — som det fra norsk side gjentagende er blitt fastslått — i det siste halvår utviklet sig tilfredsstillende. Ved beregningen av innførselskontingenter for en rekke viktige norske utførselsartikler har den tyske regjering vist en vidtgående imøtekommenhet. Med henblikk herpå tør man gi uttrykk for det håp at de foran nevnte norske tollforhøielser må bli underkastet en fornyet granskning.»

Våre viktigste eksportvarer til Tyskland er: Hvaltran, sild- og fiskemel, herdet spisefett og sink. Nedenstående opgave viser hvor store kvanta herav (med angivelse av verdi) det er utført i 1932:

	Eksport i 1932	
	1 000 kg.	1 000 kr.
Silde- og fiskemel	50 455,5	9 369,8
Herdet spisefett	16 632,8	8 673,9
Hvaltran . . . . . hl.	360 197	9 730,0
Sink	9 814,7	3 006,3

Alle disse varer, med undtagelse av herdet fett som betaler en toll på Rm. 1 pr. 100 kg., innføres tollfritt i Tyskland.

Tsjekkoslovakia.

Ved noteveksling av 14 desember 1932 mellem den norske legasjon i Prag og det tsjekkoslovakiske utenriksministerium blev det truffet en ordning, hvorefter de tsjekkoslovakiske myndigheter — uansett den gjeldende tsjekkoslovakiske valutaregulering — skulde tildele valuta for innkjøp av varer til Norge uten nogen som helst begrensning, mot at der i Norge under avtalens varighet ikke blev lagt hindringer av valutamessig art i veien for den tsjekkoslovakiske import til Norge. Avtalen kan opsies med 2 måneders varsel. Denne ordning har virket meget tilfredsstillende, idet Norges eksport til Tsjekkoslovakia har øket sterkt siden avtalens avsluttelse.

Avtalen hjemler faktisk Norge en privilegert stilling i Tsjekkoslovakia, idet den særlig gunstige behandling som Norge nyter i dette land fremdeles nektes en rekke andre makter. Den tsjekkoslovakiske regjering har derfor ønsket at arrangementet skulde betraktes som konfidentielt og ikke offentliggjøres. Avtalens opsigelsfrist er som ovenfor sett forholdsvis kort, og det er i den senere tid blitt gitt oss å forstå, at den tsjekkoslovakiske regjering ikke vilde betenke sig på å opsi avtalen, dersom der i Norge blev lagt vanskeligheter,

ikke alene av valutamessig karakter, men også av tollmessig art, i veien for importen av tsjekkosllovakiske varer her til landet.

Som anført i St. prp. nr. 6, har den tsjekkosllovakiske regjering, gjennom sin her akkrediterte representant, allerede gjentagne ganger besvært sig over de påtenkte tollforhøielser som vilde ramme tsjekkosllovakiske varer, og advart mot de konsekvenser som deres gjennomførelse kunde medføre. Under 27 januar d. å. har den tsjekkosllovakiske sendemann tilstillet Utenriksdepartementet en skrivelse av følgende innhold:

«Jeg har nettop mottatt underretning fra norske importører om at et forslag om tollforhøielser på 10% på fajansevarer og av 50% på gummivarer (den norske tolltariffs nr. 266) er under forberedelse i Norge. Disse tollforhøielser skal, heter det, settes i kraft pr. 1 juli 1934.

Jeg tillater mig å henlede Deres Excellences opmerksomhet på at en sådan foranstaltning vilde være til alvorlig skade for den tsjekkosllovakiske eksport til Norge, idet den kommer til å ramme tsjekkosllovakiske artikler og på en meget følelig måte vil genere denne handel.

Besjelet av den aller største velvilje og av et opriktig ønske om en stadig større utvikling av handelsforbindelsene mellom våre to land, har den tsjekkosllovakiske regjering hittil alltid vist sig ytterst imøtekommende overfor den norske eksport til Tsjekkoslovakia og har innrømmet de norske produkter betydelige fordeler uten på sin side å forlange nogen kompensasjon, og ikke uten selv å måtte bringe visse ofre. Som følge derav har den norske eksport til Tsjekkoslovakia også øket mere og mere hvert år.

Denne utgjorde i 1932 19 494 000 tsj. kr. og i 1933 (11 første

måneder) ..... 30 724 000 » »

På den annen side har Tsjekkoslovakias eksport til Norge avtatt. Den utgjorde:

i 1932 ..... 63 400 000 tsj. kr.

og i 1933 ..... 42 839 000 » »

De forskjellige tollforhøielser, merkingsbestemmelser, m. v., som er

blitt foretatt i Norge, har hatt en innskrenkende innflytelse på den tsjekkosllovakiske eksport, og jeg frykter for at vedtagelsen av ytterligere forholdsregler av denne art i fremtiden vil stille de største vanskeligheter i veien for en fortsatt innrømmelse av den privilegerte behandling som den norske eksport nyter i Tsjekkoslovakia.»

Denne skrivelse blev oversendt til Finans- og Tolldepartementet og til legasjonen i Prag. Fra denne siste har departementet nu mottatt en skrivelse, datert 12 ds. av følgende ordlyd:

«Det Kgl. Departement har med ovennævnte skrivelse godhetsfullt gjort mig bekjent med den tsjekkosllovakiske sendemanns henvendelse i saken.

Det vil i den anledning tillates mig å bringe i erindring hvad jeg tidligere i andre forbindelser har fremholdt, at vårt handelspolitiske forhold til Tsjekkoslovakia både statistisk og på annen måte i det senere har utviklet sig så vidt gunstig for oss — og ufordelaktig for den tsjekkosllovakiske handel — at vi nu bør være varsomme med å spenne buen for høit. I 89 L. 1933 nevnte jeg at vår note av 1 desember f. å. angående den av dr. Hurban nu beklagede mulighet for norske tollforhøielser forhåpentligvis ikke vilde få virkninger til skade for vår «desember-avtale». Senere intervensjoner, formidlet av Generalkonsulatet i Prag, hos Utenriksministeriets økonomiske Avdeling, har foranlediget uttalelser fra Ministeriets funksjonærer som likeledes opfordrer til forsiktighet i våre handelspolitiske disposisjoner overfor Tsjekkoslovakia. Jeg konkluderer med å hevde at vi muligens må regne med en opsigelse av «desember-avtalen» fra tsjekkisk side eller i hvert fall med økede og alvorlige vanskeligheter under behandlingen av de stadig nye saker vi har å ordne i Centraladministrasjonen i Prag, hvis man nu i Norge må gå til de allerede varslede tollforhøielser. Og i så fall må norske eksportører og vår industri ikke gjøre sig overvettets store forhåbninger om at det kan lykkes utenriktjenesten å ordne vanskelighetene i Tsjekkoslovakia så vidt effektivt som hittil.»

Den ovenfor gjengitte korrespondanse taler for sig selv. Særlig i forholdet til Tsjekkoslovakia kan det fryk-

tes for at en iverksettelse av de påtenkte norske tollforhøielser vil medføre skadelige konsekvenser for vår eksporthandel.

Som nevnt i den tsjekkosllovakiske sendemanns ovenfor gjengitte skrivelse har den norske eksport til Tsjekkoslovakia tiltatt betydelig i løpet av forrige år. Den norske statistikk angir følgende tall: Mens importen av tsjekkosllovakiske varer til Norge utviser en nedgang på ca. 39% (fra N. kr. 9 120 000 i 1932 til kr. 5 579 000 i 1933) har eksporten av norske varer til Tsjekkoslovakia tiltatt med ca. 28% (fra kr. 1 759 000 i 1932 til kr. 2 225 000 i 1933). De viktigste av våre eksportartikler (kalksalpeter, cellulose og herdet fett m. v.) rammes visstnok av tollavgifter i Tsjekkoslovakia, men de er, så vidt kan sees, i almindelighet ikke nevneverdig høiere enn de tollavgifter som tsjekkosllovakiske varer må betale ved import her til landet.

Storbritannia.

Avsluttelsen av Ottawa-avtalene og den nye beskyttelsespolitikk som den britiske regjering i 1932 hadde slått inn på, nødvendiggjorde optagelse av traktatforhandlinger med dette land. På den britiske regjeringens foranledning blev sådanne forhandlinger optatt i London høsten 1932. Det lykkedes våren 1933 å komme til et for begge parter tilfredsstillende resultat, og overenskomsten blev undertegnet den 15 mai 1933. Ratifikasjonsdokumentene blev utvekslet i Oslo den 7 juli samme år.

Ved overenskomsten er det lykket å opnå overførsel til frilisten samt til dels betydelige tollreduksjoner for en lang rekke av meget viktige eksportartikler, mens for andre garanti er opnådd mot forhøielse av gjeldende satser. I det store og hele er Norge ved avtalen sikret mot tollforhøielser i avtalens løpetid for over $\frac{9}{10}$ av sin eksport til Storbritannia.

Blandt viktigere reduksjoner kan nevnes: Opnådd tollfrihet for hvalolje og herdet fett, høi og halm, blåbær, telegrafstolper, kalsiumkarbid, cyanid, feltspat, ferrokrom, ferrosilicium, kalksalpeter, kvarts, talk og klebersten, elektrorujern, siliciummangan, nikkel, tangaske, karborundum og sildemel, som alle tidligere hadde 10% toll. Tollfrihet er også opnådd for ferromangan med mindre enn 3% kullstoffinnhold, som før hadde $33\frac{1}{3}$ % toll. Ved siden herav er tollfriheten bundet for så godt som alle de artikler som var undtatt fra tollpålegget. Av disse kan nevnes reve- og selskinn, jernmalm, svovelkis, visse andre malmer, tremasse og cellulose, avispapir og props, samt sideflesk og skinker.

Satsreduksjoner er forøvrig opnådd for en rekke andre viktige varer, hvoriblandt i første rekke må nevnes kassebord (fra 20 til 10%), kraftpapir og greaseproof (fra 25 til $16\frac{2}{3}$ %), skrivepapir og «tissuepaper» (fra 20 til $16\frac{2}{3}$ %), salpetersyre (fra 20 til 15%), tremel (fra 20 til 15 %), reker (fra 30 til 10 %). Enn videre har visse stålartikler fått tollens nedsatt fra $33\frac{1}{3}$ % til lavere satser varierende efter pris-klasser.

Forøvrig er en rekke nugjeldende satser bundet således at heller ikke de kan bli gjenstand for forhøielse mens overenskomsten løper. Blandt disse kan i første rekke nevnes fersk, saltet eller tørret fisk og sild samt hermetikk av sild og brisling — hvor der som bekjent har vært gjort store anstrengelser i Storbritannia fra fiskernes side for opnåelse av høiere satser — fiskemel, egg, smør, trelast, gate- og kantsten, aluminium og sink.

Overenskomsten inneholder en bestemmelse om at innførselen av landbruksprodukter fra Norge ikke skal bli gjenstand for kvantitativ regulering så lenge den er ubetydelig i forhold til innførselen til andre land. For å undgå til dels betydelige tollforhøielser måtte de

norske forhandlere akseptere en kvoteordning for fersk sild og fisk, basert på 10% reduksjon av gjennomsnittstilførselene i 3-årsperioden 1930—32. Til gjengjeld har Storbritannia forpliktet sig til å iverksette en regulering av sine egne fiskerier.

Hvad de norske innrømmelser overfor Storbritannia angår kommer her i første rekke forpliktelsen til å ta 70 % av vår samlede kullimport fra Storbritannia. Kulltilførselen fra norske gruber på Svalbard inngår ikke i det kvantum som procentsatsen skal regnes av. Denne post blandt de britiske krav var den som Storbritannia øiensynlig la den største vekt på. Forsåvidt angår koks, inneholder avtalen en uttalelse om at Storbritannias nuværende andel i Norges koksimport forutsettes oprettholdt. Til gjengjeld for disse forpliktelser er der fra britisk side gitt visse garantier med hensyn til levering, priser, etc.

Enn videre har man måttet gå med på en reduksjon av forskjellige tollsatter (vesentlig for tekstil- og maskinindustriens produkter) og traktatfestelse av tollfrihet eller gjeldende satser for varer av særlig betydning for britisk eksport til Norge.

A/S Vinmonopolet har måttet innrømme nogen reduksjon av utsalgsprisene for whisky.

For handelspassavgiftens vedkommende har man gått med på å beregne denne for halvmånedlige perioder.

Overenskomsten gjelder for 3 år.

Overenskomstens iverksettelse har reist enkelte fortolkningsproblemer, bl. a. forsåvidt angår den britiske toll på omslagspapir. Utenriksdepartementet og legasjonen i London har disse spørsmål under behandling.

Til gjennomførelse av kullavtalen er der som bekjent nedsatt et såkalt kullråd. Man kunde ikke vente sig annet enn at avtalens iverksettelse i begynnelsen støtte på praktiske vanskeligheter. Disse har også meldt sig, men man har det beste håp om at de effektivt vil

kunne overvinnes. Det er dog mulig at det vil bli nødvendig å rette henvendelse til vedkommende britiske myndigheter med anmodning om visse lempninger ved gjennomførelsen av enkelte bestemmelser i avtalen.

Endelig har vår tiltagende eksport av flekk til Storbritannia nødvendiggjort optagelse av forhandlinger i London. Disse har imidlertid ikke ført til noget endelig resultat, og det er enn tvilsomt om de britiske myndigheter vil tillate at vi forøker vår eksport av flekk til Storbritannia.

Alle disse spørsmål kan vanskelig ventes avgjort på en for Norge tilfredsstillende måte, med mindre vi kan gjøre regning på en velvillig behandling fra engelsk side. Det gjelder m. a. o. å avholde sig fra ethvert skritt, som fra britisk side vil kunne opfattes som tegn på manglende hensyntagen til Storbritannias interesser. Dertil kommer, som allerede bemerket i St. prp., nr. 6, at der i Storbritannia i den senere tid er fremkommet forslag om en ny beskyttelsesvennlig skibsfartspolitik, hvis gjennomførelse kan tenkes å påføre vår egen skibsfart adskillig skade. Det torde være håp om at man i fellesskap med andre liberalt innstillede skibsfartsteresserte land vil kunne bli enig med den britiske regjering om en ordning som bl. a. ydet den norske skibsfart tilstrekkelig sikkerhet mot britiske foranstaltninger av den her omhandlede art, men det ligger nær å anta at vedtagelse av statsforanstaltninger til skade for britiske eksportinteresser kommer til å vanskeliggjøre opnåelsen av en sådan ordning.

Den norske handelsstatistikk for 1933 viser at innførselen av britiske varer til Norge har øket noget i forrige år, mens utførselen av norske varer til Storbritannia har avtatt. Tallene er for innførsel av britiske varer kr. 151 393 000 (mot kr. 148 560 000 i 1932) og for utførselen av norske varer til Storbritannia kr. 113 305 000 (mot kr. 143 635 000 i

1932). Innførselsoverskuddet i Storbritannias favor var m. a. o. i 1933 kr. 38 088 000 (mot kr. 4 925 000 i 1932) og er således steget med over 33 millioner fra 1932. Det er for den viktigste av våre eksportartikler til Storbritannia, nemlig tremasse og cellulose, hvorav der i 1932 blev eksportert for kr. 32 499 900, sikret tollfrihet for 3 år i Storbritannia. Den næst viktigste av de norske eksportvarer til Storbritannia, nemlig trelast, hvorav der i 1932 blev eksportert for kr. 9 925 600, er sikret en toll av 10 % ad valorem. Herdet fett (import i 1932 kr. 3 801 200) er tollfri. De britiske varer som importeres til Norge, og som i ikke liten utstrekning består i ferdig fäbrikerte produkter, er derimot for en stor del underkastet forholdsvis høie tollavgifter i Norge.

De Forente Stater.

Det er i den senere tid opstått endel vanskeligheter med hensyn til fortollingen av visse norske eksportartikler i Amerika. Norsk hvalolje, hvorav det i en årrekke har vært solgt store mengder til De Forente Stater, og som i 1931 representerte ca. 45 % av Norges samlede eksport til dette land, rammes av en toll på \$ 17,52 pr. tonn. På foranledning av Hvalfangerforeningen har Utenriksdepartementet gjennom legasjonen i Washington tatt op spørsmålet om en reduksjon av denne toll eller innrømmelse av hel tollfrihet for hvalolje i De Forente Stater. Hittil er kun innløpet et foreløbig svar fra State Department, som meddeler at de undersøkelser som hittil er blitt foretatt, ikke synes å tyde på berettigelsen av de norske krav, men at saken vil bli gjenstand for ytterligere overveielser.

Tollen på sardiner av en verdi av inntil 9 c. pr. pund, er nylig blitt forhøiet fra 30 til 45 % ad valorem. Legasjonen i Washington har innberettet at man ved tollforhøielsen alene ønsket å ramme de billige utenlandske mussesardiner, hvis

import har vist sig å være særlig genevende i konkurransen med sardinfabrikkene i Maine-staten. Legasjonen i Washington er også instruert om å ta op dette spørsmål til behandling i State Department, og er bemyndiget til bl. a. å gjøre gjeldende at tollforhøielsen ikke synes forenlig med De Forente Staters forpliktelser i henhold til tollhvileavtalen.

Ifølge den amerikanske tolltariffsartikkel 1402 skal der ved innførsel av visse papp- og kartongvarer, hvoriblandt trepapp, erlegges 10 % ad valorem i toll. I tilfelle at den i eksportlandet gjeldende tolltariff belegger nogen av disse artikler med høiere toll enn 10 % ad valorem, skal det dessuten erlegges en tilsvarende tilleggsavgift («countervailing duties»). Da tollen i Norge på trepapp, alle tillegg iberegnet, utgjør ca. kr. 55 pr. tonn og fob-verdien av denne vare er ca. kr. 200, kommer den amerikanske toll for norsk trepapp efter den citerte tollbestemmelse op i ca. en fjerdepart av fob-verdien, mens tollen f. eks. for den finske trepapp alene utgjør 10 % ad valorem. Dette umuliggjør enhver konkurranse med finsk papp. Da praktiseringen av artikkel 1402 antas å stride mot artikkel VII, 2. ledd i den norsk-amerikanske handelstraktat om mestbegunstiget behandling, er legasjonen i Washington blitt anmodet om å utarbeide og innlevere et memorandum til State Department når kongressen blir samlet, med henstilling om at det besluttes at «countervailing duties» som stridende mot handelstraktatens artikkel VII, ikke bringes i anvendelse på trepapp fra Norge.

Det er blitt fremsatt dumping-anklage mot norske fyrstikker i Amerika. Det amerikanske Finansdepartement har i en lengere tid drevet undersøkelser og har ikke kunnet treffe nogen avgjørelse for alle opplysninger foreligger. Legasjonen i Washington og Bryn-Halden & Nitedals Tændstikfabriker arbeider med saken.

Tollmyndighetene i New York besluttet i mai ifjor plutselig å tilbakeholde alle ankommende sardinpartier fra Norge, fordi eskene var stemplet «Norvège», hvilket var blitt erklært for ulovlig merkning av Customs Court i San Francisco. Denne hadde erklært at «immediate container» eller selve esken etter tarifflovens seksjon 304 måtte være merket med opprinnelseslandet i det engelske språk. Eskene måtte være stemplet «Norway» i stedet for «Norvège», og ulovlig merkning vilde medføre en 10%’s mulkt. Det blev fra norsk side fremholdt at ordet «Norvège» hadde vært innstemplet i eskene i over 25 år uten nogen innvending fra de amerikanske myndigheters side. Det lyktes legasjonen i Washington og generalkonsulatet i New York å få frigitt de tilbakeholdte partier sardiner, likesom der blev innrømmet de norske hermetikkesportører en rimelig overgangstid hvori de kunde benytte bunnetiketter og/eller toppetiketter som var fast påklebet eskene med opprinnelseslandets navn på engelsk, da dette vilde ha stor betydning for de eldre lagerbeholdninger med «Norvège» innstemplet i bunnen. Bureau of Customs gikk med på nevnte ordning, til de nye pakningssesonger begynte.

Legasjonen i Washington er blitt instruert om å undersøke spørsmålet om avsluttelse av en kommersiell avtale mellom Norge og De Forente Stater med sikte på gjensidige innrømmelser til fordel for de to lands handel. Det amerikanske utenriksdepartement var prinsipielt gunstig stemt for saken, men det måtte først tilendebringe de forberedende arbeider med mulig lignende avtaler med noen sydamerikanske stater samt Sverige og Portugal. Når disse arbeider var tilendebragt, vilde det amerikanske utenriksdepartement la undersøke spørsmålet om ønskeligheten av en tariff-avtale med Norge, og vi vilde da således komme med blandt de land som næste gang stod for tur. Da den ameri-

kanske regjering i og for sig stillet sig sympatisk til tanken om å avslutte tariffavtaler med fremmede stater, når den fant at de vilde befordre den amerikanske handel, uttalte legasjonen at det under disse omstendigheter torde være grunn til fra vår side å forberede et arbeide med undersøkelser av tariffposisjoner og våre ønskemål i så henseende.

Utenriksdepartementet har foranlediget innhentet uttalelser fra de respektive næringsorganisasjoner om hvilke nedsettelse av de amerikanske tolltariff-satser det måtte ansees ønskelig å søke oppnådd under eventuelle handelspolitiske forhandlinger med De Forente Stater. Det er allerede innløpet foreløbige svar på disse henvendelser. Det nødvendige arbeide til forberedelse av forhandlingene pågår fremdeles.

Det er i denne forbindelse ikke uten interesse å citere følgende avsnitt i en innberetning som Utenriksdepartementet for nylig har mottatt fra vår sendemann i Washington:

«Efter samtaler som jeg har hått med understatssekretæren og State Departments økonomiske konsulent, må jeg gå ut fra, at den amerikanske regjering er interessert i at tollhvilen fortsetter, og derfor helst ser avtalen oprettholdt i størst mulig utstrekning. En av de to herrer sa, at avtalen hadde tillatt den amerikanske regjering å avvise hundreder av andragender om tollforhøielse.»

Under disse omstendigheter vilde det være høist uheldig om der i Norge blev truffet foranstaltninger av tollmessig natur, som var egnet til å skade den amerikanske eksporthandel på Norge, og som muligens vilde foranledige forestillinger fra den amerikanske regjeringsside og skape en for optagelsen av de forestående forhandlinger lite gunstig basis.

Handelsbalansen mellom Norge og Amerika som inntil 1932 hadde vært i De Forente Staters favør, utviste derimot i forrige år et ikke ubetydelig overskudd i vår egen favør. Efter norsk statistikk er importen av amerikanske

varer i Norge i 1933 gått ned til kr. 45 808 000 (mot 58 220 000 kr. i 1932), mens eksporten av norske varer til De Forente Stater i samme år utgjorde kr. 59 013 000 (mot kr. 50 949 000 i 1932). Det er med andre ord blitt eksportert for kr. 13 205 000 mer i norske varer til De Forente Stater, enn det er blitt importert amerikanske varer her til landet.

De tre viktigste norske varer som eksporteres til De Forente Stater er: tremasse og cellulose, fiskehermetikk og avisepapir. Nedenstående opgave viser hvor store kvanta herav med angivelse av verdi blev utført i 1932:

	Eksport i 1932		Tollsats
	1000 kg.	1000 kr.	
Fiskehermetikk:			
i olje	13 062,1	12 268,0	30 % a. v.
ellers	2 998,5	1 712,2	25 % a. v.
Tremasse og			
cellulose	100 894,1	17 338,7	fri
Avisepapir	19 655,2	3 326,4	fri

Som det vil sees, erlegger fiskehermetikk i olje en toll av 30 % ad valorem og annen slags fiskehermetikk av 25 % ad valorem. Tremasse og cellulose samt avisepapir er imidlertid tollfri.

Japan.

Handelsbalansen mellom Norge og Japan utviser et sterkt overskudd til vår gunst. Etter norsk statistikk nådde importen av japanske varer her til landet i 1933 kun op til det beskjedne beløp av kr. 2 557 000 (det største som denne import har utvist på 5 år). Eksporten av norske varer til Japan opgikk derimot til kr. 15 473 000. Importoverskuddet i Norges favør har steget gradvis fra kr. 7 928 000 i 1929 til kr. 12 916 000 i 1933. Dertil kommer de rett betydelige inntekter som skibsfarten på Japan innbringer de norske redere.

Til tross for denne for Japan oplagt ugunstige handels- og betalingsbalanse, har den japanske regjering ikke gjort noget som helst forsøk på ved tollforhøielser eller andre statsforanstaltnin-

ger å forrykke forholdet. Det er imidlertid grunn til å frykte for at vedtagelse av tollforhøielser, som måtte sies å være særlig rettet mot importen fra Japan, vil vekke misstemning i dette land og skape vanskeligheter for importen av norske varer, som disse hittil ikke har møtt på det japanske marked.

Våre viktigste eksportartikler til Japan kvantitativt sett er cellulose (hvorav blev utført for kr. 6 271 400 i 1932), nikkel (eksport i 1932 kr. 5 359 600) og aluminium (eksport i 1932 kr. 885 000). Cellulose rammes i Japan av en toll på 6,00 yen pr. tonn, nikkel av en toll på ca. 50 yen pr. 100 kg., aluminium av en toll på ca. 37 yen pr. 100 kg.

Som det av foranstående opgaver tydelig fremgår, er på næsten alle de avsetningsmarkeder som de her nevnte land frembyr for norsk eksport avsetningen av norske varer i fremgang. Til tross for den nu herskende økonomiske krise har det lyktes en rekke av våre viktigste eksportnæringer å få innpass og skape sig en stadig sterkere posisjon på disse markeder. Det er all grunn til å frykte for at vedtagelsen av de såkalte betingede tollforhøielser vilde stoppe den utvikling og ødelegge fruktene av det iherdige arbeide som våre eksportnæringer i en rekke år har nedlagt der. Hvilke ytterligere følger tollforhøielsenes iverksettelse vilde føre med sig er vanskelig å forutsi. Det må være tilstrekkelig i denne forbindelse at flere av de land som vil bli hardest rammet av disse allerede har truet med motforanstaltninger, og at de land som ennå ikke har fått leilighet til å uttale sig med letthet kan tenkes å ville innta en lignende holdning.

Hvad spesielt forholdet til Oslo-maktene angår, vil det fremgå av ovenstående at Norge ved forskjellige anledninger har funnet å burde henvise til de bånd som Oslokonvensjonen har skapt

mellem de land som har tiltrådt den. Det har faktisk også ved & påberope sig Oslokonvensjonens ånd lyktes den norske regjering å få disse lands regjeringer til å avstå fra påtenkte tollforhøielser og andre innskrenkninger i den frie handel, som de under trykket av omstendighetene hadde funnet å burde ta under overveielse. Det vil under disse omstendigheter utvilsomt forståes, at både den forrige og den nuværende regjering har ment det riktig å gå varsomt

frem på et for norske interesser så ømtålelig område. De delvis skarpe uttalelser som enkelte av Oslomaktene er fremkommet med i anledning av de foreslåtte norske tollforhøielser gjør det klart at man kan risikere å tilføie hele Oslokonvensjonen og det arbeide som i de siste år er blitt nedlagt for å styrke og utvide anvendelsen av de prinsipper som har funnet sitt uttrykk i denne, et støt hvis konsekvenser vanskelig kan overskues.

Oslo, 19 februar 1934.

Bilag 1.

Avskrift.

Sammanfatning av de svenska ønskemålen, ordnede i följd efter den betydelse de tillmätas från svensk sida.

Ingen ytterligere tullförhöjning å möbler, sågade lådämnen (kassebord, stav til silltunnor) samt sådane slag av wallboard, som tillverkas i Sverige (masonit, treetex, halmit samt jonit och jonitex).

Fortsatt tullfrihet för renkött.

Tullnedsättning å yxor.

Ändrad tullrubricering för kronolja.

Ingen tullförhöjning å radioapparater.

Avskaffande av 20 %:s tillägget på glasvaror, handredskap, möbler, gummiskodon, yllevävnader, fajans, kokos-, arachid-, palmkärn- och sojaolje samt fotogenkök och lödlampor jämte delar därtill.

Oslo, den 19 mars 1932.

Bilag 2.

Avskrift.

Kungl. Svenska Beskickningen.

Bäste Herr Statsminister,

Enligt överenskommelse vid vårt samtal idag vill jag härmed söka i korthet sammanfatta vad jag hade äran anföra beträffande de notifierade norske tullförhöjningarna å gummiskodon, respektive vissa slag av fajans.

Frågan om tullförhöjning å gummiskodon intog en rätt betydelsesfull

Oslo den 16 november 1933

Förtrolig

plats i de tullförhandlingar, som från svensk sida våren 1932 fördes med norska regeringen. En promemoria, upptagande de svenska ønskemålen i saken överlemnades till norska utrikesdepartementet den 19 mars 1932. Vid ett samtal angående de ifrågasatta norske tullförhöjningarna, som jag den 21 april samma år hade med dåvarande finansministern Sundby,

betecknade han såsom ett tilmötesgående från norsk sida, att man avvisat framkomna yrkanden på tullförhöjning å bland annat gummiskodon. Av ifrågavarande uttalande ansåg man sig å svensk sida kunna utgå från att även i fortsättningen eventuella förslag om tullförhöjningar å ifrågavarande artikel komme att av norska regeringen avvisas, och de svenska statsmyndigheternas ställningstagande till vissa framkomna krav om förhöjningar av en del den norska exporten berörande tullsats kom också till stånd under hänsyntagande till ifrågavarande förklaringar. I mig under januari månad i år tillställde instruktioner i anledning av ingångna nya framställningar om tullförhöjning för gummiskodon instruerades jag att meddela norska regeringen, att man å svensk sida under sådana förhållanden ansåge sig böra tillmäta frågan om en eventuell förhöjning av tullsatsen å gummiskodon stor betydelse. Ifrågavarande synpunkter framförde jag ock vid ett samtal med dåvarande utrikesministern Braadland; att jag icke ansåg mig böra återkomma till saken, berodde på att efter vad jag erfarit, ifrågavarande framställningar av norska regeringen i årets tullproposition lämnats utan avseende.

Sveriges utförsel till Norge av gummiskodon utvisar för åren 1930—31 ock 1932 ett värde av respektive kronor 114 832, 103 356 och 162 891.

Den svenska tullen för ifrågavarande varuslag utgår med kr. 1,50 pr. kg., vilket ungefärligen motsvarar den nu utgående norska tullen av kr. 1,44 pr. kg.

Även den norska tullsatsen å vissa fajansvaror diskuterades vid 1932 års tullförhandlingar. Till norska utrikesdepartementet överlämnades den 19 mars nämnda år en promemoria i saken.

Redan beträffande den tullförhöjning å nämnda artikel, som i våras vidtogs, framlade svenska regeringen för den norska sina bekymmer, utan att dock denna senare ansåg sig kunna fästa avseende vid vad som från svensk sida anfördes. Då den nu ifrågasatta nya tullförhöjningen skulle få till följd, att exporten till Norge av billig fajans ännu mer försvårades, har svenska regeringen ansett sig böra ånyo anhålla att den norska regeringen ville avstå från nämnda förhöjning.

Omfattningen, respektive värdet av den svenska exporten till Norge av hithörande varor framgår av nedanstående uppställning.

1930.

Stat.nr.	kg.	kr.
1288 två- eller flerfärgade:		
för hushållsbruk	81 604	118 711
1289 andra	18 623	31 933

1931.

1288 två- eller flerfärgade:		
för hushållsbruk	82 464	111 669
1289 andra	24 396	31 670

1932.

1288 två- eller flerfärgade:		
för hushållsbruk	68 351	98 761
1289 andra	25 906	34 014

Enligt notifikation skulle grundtullen å här ifrågavarande varuslag höjas från 20 till 25 öre per kg. och sålunda tullen med tillägg ökas från 36 till 45 öre pr. kg., under det att motsvarande svenska tullsats utgör 16 öre pr. kg.

Under hänvisning till vad ovan sagts, ävensom till beskickningens verbalnote i frågan den 13 denna månad vågar jag anhålla att Herr Statsministern ville taga frågan om tullförhöjningarna å gummiskodon och fajans i förnyat välvilligt övervägande.

Med utmärkt högaktning

(u) Torvald Höjer.

Bilag 3.

P. M.

angående den norska tullen å gummiskodon.

1. Sveriges export till Norge av vissa slags gummiskodon under åren 1929—1931 framgår av följande siffror. Uppgifterna härröra från Helsingborgs Gummifabriks Aktiebolag.

	Galoscher	Stövlar	Snowboots	Kannvasskor m. gummisula	Summa
1929 par	95 500	4 400	42 900	35 900	178 700
kr.	239 200	25 200	257 600	146 100	668 100
1930 par	29 100	—	4 500	36 000	69 600
kr.	57 100	—	8 500	107 900	173 500
1931 par	65 600	1 200	31 500	39 100	137 400
kr.	128 200	5 300	113 800	102 500	349 800

2. Införseltullarna i Norge för nämnda varor utgå med följande belopp, oberäknat 20 %:s tillägget:

Tulltaxenr.

256	för bottiner och snowboots «med utstyr»	kr. 2,25	pr. kg.
257	» » » » «utan utstyr»	» 1,875	» »
258	» galoscher, stövlar, vissa slag av gummibottiner samt smertingskor med gummisula	» 1,20	» »

Motsvarande svenska tullsatser äro:

Stat. nr.

1187	för skodon med yterdelarna helt av gummi	kr. 1,20	pr. kg.
1188	» snowboots av tyg och smertingskor med gummisula..	» 1,50	» »

3. Från den svenska tillverkarens sida har framhållits, att den svenska exporten av gummiskodon på Norge vållats betydande svårigheter på grund av de höga norska införseltullarna, särskilt efter införandet av det 20 %:iga tillägget. Det har även hänvisats till, att den norska exporten av gummiskodon till Sverige, där på det hela taget lägre tullsatser gälla än i Norge är betydligt större än den svenska exporten till Norge. Under år 1930 infördes sålunda till Sverige från Norge under stat.nr. 1187 varor till ett värde av 714 856 kr., medan införseln från Sverige til Norge endast hade ett värde av 89 810 kr.; för stat.nr. 1188 vore motsvarande siffror 135 903 och 114 832.

Under sådana förhållanden har det å svensk sida ansetts synnerligen önskvärt, att 20 %:s tillägget för ifrågavarande varor kunde komma att bortfalla.

Oslo, den 19 mars 1932.

Bilag 4.

P. M.

angående de norska tullarna å fajansvaror.

1. Sveriges export till Norge av fajansvaror under 1930 uppgick till 143 292 kg. till ett värde av 171 690 kr.

2. Tullen i Norge för fajans utgår enligt tulltaxenr. 316 med 15 øre pr. kg. Inberäknat tilläggen utgör tullen 27 öre per kg. Motsvarande svenska tull

utgår med 16 öre per kg. (för vissa hit-hörande varor med 10 öre per kg.).

3. 20 %:s tillägget har forsvårat avsättningen i Norge av svensk fajans. Det skulle därför ur den svenska industriens synpunkt vara önskvärt, att ifrå-gavarande varor undantoges från 20 %:s tillägget.

Oslo den 19 mars 1932.
